

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Jméno disertanta: Mgr. Michal SÝKORA

Název práce: Působnost trestních zákonů

Oponent: doc. JUDr. Marek FRYŠTÁK, Ph.D., katedra trestního práva,
Právnická fakulta Masarykovy univerzity Brno

---

1. Aktuálnost zvoleného tématu

Na první pohled se název zvoleného tématu může jevit jako téma, o kterém bylo již vše podstatné řečeno a napsáno a ve vztahu ke kterému není možno přijít s ničím novým. Nelze popřít, že se navíc jedná o téma, které si studenti ve vztahu ke svým kvalifikačním pracím, nevolí často, a určitě nepatří mezi témata, které by svojí aktuálností oslovovalo široké spektrum zájemců o jeho zpracování.

Opak je však pravdou. Pokud se čtenář hlouběji ponoří do obsahu předkládané disertační práce, uvědomí si, že se naopak jedná o téma velmi aktuální, které svým obsahem přináší velké množství diskutabilních aspektů a otázek, které doposud teorii ani praxí nebyly vždy uspokojivě vyřešeny a ve vztahu ke kterým existuje velké množství, často protichůdných, názorů. A ani soudní judikatura není ve vztahu k uvedenému vždy zcela jednotná.

Velmi oceňuji, že si autor zvolil ke zpracování právě toto téma a pokusil se předložit jeho komplexní a ucelenou analýzu, vědom si dobře úskalí, která jej při zpracování čekají.

2. Cíle práce

Cíl disertační práce je zmíněn v úvodu práce, a to přehledným způsobem popsat aktuální právní úpravu, zhodnotit její stav a poukázat na případné nedostatky, včetně úvah de lege ferenda, aby se práce mohla stát odrazovým můstkem pro další odbornou diskuzi nad tímto tématem, jak pro teorii, tak praxi.

Cíl práce, jak jej vymezil autor, je velmi obecný a nekonkrétní a fakticky použitelný pro jakékoli jiné téma, samozřejmě, že s dílčí modifikací. Očekával bych jeho preciznější a detailnější vymezení včetně argumentačního podložení a zdůvodnění. V práci jsem nikde v souvislosti k němu nenašel specifikaci výzkumných otázek, o jejichž řešení, resp. zodpovězení, se autor bude při zpracování své práce snažit. Samozřejmě, v okamžiku, co jsem práci dočetl do konce, jsem si byl schopen tyto otázky formulovat, jelikož bylo zřejmé, k čemu autor ve svém textu směřoval. Toto by si ale neměl dovozovat z textu čtenář, ale tyto informace, včetně použité metodologie, by měl najít již v úvodních pasážích práce. V tomto případě se to však nestalo.

3. Zvolené metody zpracování a postup řešení

Lze obecně konstatovat, že práce je psána tím způsobem, aby autor mohl realizovat stanovený cíl v maximálním rozsahu. Zkoumaná materie je standardním způsobem přehledně zpracována od obecného ke zvláštnímu.

4. Zhodnocení výsledků dosažených disertantem

Viz bod č. 5.

5. Význam pro praxi nebo pro rozvoj vědního oboru

Ucelené zpracování dané materie na straně jedné je přínosem pro právní teorii a může být odrazovým můstkem k dalším a detailnějším úvahám o dílčích otázkách a vybraných aspektech naznačených v práci a tím sloužit nejen k rozvoji vědního oboru, ale zároveň i jako podklad pro zákonodárce v rámci úvah de lege ferenda.

6. Práce s odbornou literaturou

Při zpracování práce autor vychází z dostatečného literárního zázemí, a to včetně pramenů cizojazyčných. V práci autor prokázal schopnost práce s odbornou, i cizojazyčnou, literaturou.

7. Formální a jazyková úprava disertační práce

Práce je mimo úvod a závěr rozdělena do pěti kapitol, které jsou dále vnitřně členěny, což zvyšuje přehlednost textu. Struktura a obsah práce jsou logicky provázané a v jejím rámci je postupováno od obecného ke zvláštnímu. Použité metody zpracování, byť nejsou v práci nikde explicitně zmíněny, lze považovat za vhodné. Teoretická materie je konfrontována s praktickou realitou v podobě soudní judikatury, čímž dochází k propojení teorie s aplikační praxí. Poznámkový aparát je absolutně dostačující. V práci jsem neshledal žádné podstatné gramatické chyby a překlepy. Jako celek je psána pro čtenáře stravitelným způsobem. Drobný formální nedostatek spatřuji v tom, že v některých částech práce není zcela jasná hranice, kdy jde o autorův vlastní tvůrčí přínos k věci a kdy naopak cituje, zvláště tehdy, když je z textu zřejmé, že citace v něm chybí, ale uvedené informace musel autor odněkud čerpat. Z hlediska formálního a jazykového k ní nemám žádné podstatné výhrady.

8. Přípomínky k disertační práci a otázky oponenta

Nyní bych se zaměřil na obsahovou stránku předkládané práce, aniž bych se zde chtěl věnovat detailnímu rozboru jednotlivých kapitol a podkapitol.

Po přečtení prvních částí práce jsem získal pocit, že se autor zaměřil pouze na sumarizaci a nekritické přejímání názorů respektovaných teoretiků a doposud publikovaných závěrů a přístupů teorie ke zkoumané materii, kterou sice pravidelně doplňoval zmiňovanou soudní judikaturou, ale tyto nepodroboval žádné faktické analýze a zhodnocení. Pokud již poukazoval na různé aplikační problémy, tak se vždy pouze přiklonil k názoru té či oné strany, aniž by zdůvodnil, proč preferuje právě tento přístup či názor. Při čtení práce bylo zřejmé, že se z ní nedozvím nic nového, co by doposud nebylo o uvedeném tématu publikováno, což se některých jejich částech opravdu potvrdilo.

Samozřejmě, ať autorovi pouze nekřivdím, dále v textu bylo zřejmé určité zlepšení, kdy autor častěji poukazoval na legislativní nedostatky a aplikační problémy, což velmi oceňuji, ale měl jsem pocit, jako by se bál své úvahy dotáhnout do konce a mnohdy zůstal na „půli cesty“. Máme zde čtenáři tento problém, jehož podstata spočívá v tom a onom, ale řešení nechávám na tobě. Možná skutečnost, že autor nenabídl žádné vhodné a zdůvodněné řešení, dal impulz k otevření diskuze nad nastíněnými otázkami.

Z obsahu práce je bez diskuzí zřejmé, že autor se ve zkoumané materii zcela orientuje a je si velmi dobře vědom popisovaných nedostatků, takže nenacházím zdůvodnění, proč své vlastní úvahy, názory a komentáře omezoval na minimum a pokud se již pustil do úvah de lege ferenda, byly spíše obecnějšího charakteru. Dílčí úvahy de lege ferenda navíc umístil za každou kapitolu, což samozřejmě není žádný nedostatek, na konci práce bych ale standardně očekával závěr obsahující detailní zhodnocení zpracovávaného tématu, samozřejmě nad rámec toho, co bylo uvedené v rámci dílčích shrnutí a úvah de lege ferenda.

Pokud bych měl výše uvedený text stručně shrnout, práce je informačně velmi bohatá, je v ní poukazována na legislativní nedostatky a aplikační problémy a je kvalitním odrazovým můstkem k dalším úvahám a diskuzím nad zpracovávaným tématem, samozřejmě s přihlédnutím ke všemu, co bylo uvedeno výše. Přesto působí primárně popisně.

Otázky v rámci obhajoby práce, nechť autor blíže vysvětlí a argumentačně podpoří:

- Co může být „naléhavým právním zájmem“, kterým by byl odůvodněn dřívější počátek účinnosti - str. 16;
- Jak hodnotí zákon č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu - str. 53;
- Jak velkou část majetku musí právnická osoba mít na území ČR, aby mohla být postihována pro trestnou činnost podle zákona o TOPO - str. 77;
- Jaký má názor na tvrzení, že zásada univerzality odporuje mezinárodnímu právu a může vést na nespravedlivým důsledkům pro jednotlivce - str. 89;
- Měla by být stanovena lhůta, do kdy se Poslanecká sněmovna/ Senát musí vyjádřit, zda udělují souhlas či nikoli; mělo by mít marné uplynutí této lhůty za následek, že souhlas byl vydán; měly by pro OČTR existovat mechanismy, jak je k tomu „donutit“ - str. 119, 139;
- Jak by měly být v zákoně/judikatuře/teorii vymezeny znaky skutkové podstaty „hrubého porušení Ústavy nebo jiné součásti ústavního pořádku“, je takové vymezení nezbytné - str. 129;
- Měl by mít přisedící stejnou imunitu jako soudce, proč - str. 152;

9. Závěrečné zhodnocení

Práce **naplňuje** požadavky stanovené pro tento druh kvalifikačních prací. Autor v jejím rámci prokázal to, že se ve zvolené materii zcela orientuje, tuto je schopen podrobit relativně kritické analýze a na jejím základě zaujmout případná řešení, pokud k nim již přistoupil.

Práci, s přihlédnutím ke skutečnostem uvedeným výše, přesto **doporučuji** k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

V Brně dne 1. července 2019

.....
Doc. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.